

UZASADNIENIE

W grudniu 2007 roku wpłynął do Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa w Łodzi akt oskarżenia przeciwko wnioskodawcy M. S.. Oskarżyciel zarzucił mu popełnienie czterech wykroczeń skarbowych tj.

- z art. 56 §4 k.k.s w zw. z art. 6 §2 w zw. z art. 9 §3 k.k.s,
- art. 57 §1 k.k.s. w zw. z art. 9 §3 k.k.s.
- z art. 83 §2 k.k.s. (x 2)

oraz

- przestępstwa skarbowego z art. 77 §2 k.k.s. w zw. z §1 w zw. z art. 6 §2 w zw. z art. 9 §3 k.k.s. (akt oskarżenia sygn. akt III K 14/12, tom III, k.542-547)

Postanowieniem **z 15 kwietnia 2013 roku**, Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi zastosował wobec M. S. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres trzech miesięcy od dnia zatrzymania. W uzasadnieniu swej decyzji Sąd wskazał, iż nie przebywa on w miejscu ostatniego pobytu od marca 2012, co wynika z ustaleń Policji. Nadto, iż nie poinformował on o tym Sądzie. Uznając, że M. S. ukrywa się przed wymiarem sprawiedliwości Sąd zastosował powyższy środek oraz zarządził poszukiwania w/w listem gończym (postanowienie k. 858, tom V, sygn. akt III K 14/12).

M. S. został **zatrzymany 15 listopada 2013 roku** (zawiadomienie o zatrzymaniu k. 870, k. 878, tom V, sygn. akt III K 14/12, protokół zatrzymania k. 10)

Postanowieniem z 2 grudnia 2013 roku, Sąd po uprzednim podjęciu zawieszzonego postępowania i wyłączeniu czynów stanowiących wykroczenia skarbowe, umorzył w tym zakresie postępowanie z uwagi na przedawnienie karalności, które nastąpiło w grudniu 2008 i 2009 roku (postanowienie z dnia 28.11.2013 r., k. 892, z dnia 29 listopada 2013 r., k. 893, z dnia 2 grudnia 2013 r. k. 899, tom V, sygn. akt III K 14/12).

Wskutek zażalenia złożonego przez obrońcę wówczas oskarżonego M. S., w przedmiocie zastosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, Sąd Okręgowy w Łodzi postanowieniem z 11 grudnia 2013 roku zmienił zaskarżone orzeczenie i uchylił środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania nakazując niezwłoczne zwolnienie M. S. z Zakładu Karnego nr 2 w Ł., orzekając jednocześnie niez izolacyjny środek zapobiegawczy w postaci dozoru Policji. (postanowienie z 11 grudnia 2013 roku k.912, k. 917-918, tom V, sygn. akt III K 14/12).

M. S. **został zwolniony z Zakładu Karnego nr 2 w Ł. 11 grudnia 2013 roku** (zawiadomienie o zwolnieniu k. 922, tom V, sygn. akt III K 14/12, świadectwo zwolnienia k. 16).

Postanowieniem z 20 stycznia 2014 roku, Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi umorzył z uwagi na przedawnienie także postępowanie co do czynu stanowiącego przestępstwo, gdyż wskutek podwyższenia minimalnego wynagrodzenia, od 1 stycznia 2008 roku wzrósł próg ustawowy (czyli kwota stanowiąca pięciokrotność minimalnego wynagrodzenia), co skutkowało przyjęciem, iż czyn ten stanowił już wykroczenie, a nie przestępstwo. (postanowienie k. 984, tom V, sygn. akt III K 14/12).

M. S. ma orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności, a orzeczenie to zostało wydane na stałe (amputacja prawej dolnej kończyny). Pozostaje pod opieką lekarzy chirurgii ogólnej i naczyniowej (orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 11, dokumentacja medyczna k.25-35).

Przed osadzeniem M. S. zatrudniony był na umowę o pracę, na czas nieokreślony w Teatrze Nowym im. K. D. w Ł.. Otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 3 000, 00 zł brutto miesięcznie (netto 2 156,72 zł). Współpracował także z firmami (...) oraz (...) Browar sp. z o.o.". Były to umowy o dzieło, a wynagrodzenie wynosiło 200 zł netto. Udzielał także porad prawnych, sporządzał pisma, za które pobierał od 40 do 50zł. Nie gromadził oszczędności, nie miał w tym czasie nikogo na utrzymaniu, regulował zaległości. (zaświadczenie o zarobkach k.19, umowa o dzieło k. 20, k. 56, protokół przesłuchania wnioskodawcy k. 46-48, zeznania świadka B. Z. k. 144v).

W dniu 8 listopada 2013 roku M. S. zawarł umowę najmu mieszkania w Ł., przy ul. (...). Czynsz najmu został ustalony na kwotę 1300 złotych miesięcznie i miał być płacony z dołu do ostatniego dnia każdego miesiąca. Do wynajętego mieszkania wnioskodawca miał się wprowadzić do końca listopada 2013 roku, jednak nie zdołał tego uczynić, gdyż 15 listopada został zatrzymany i osadzony w Zakładzie Karnym nr 2 w Ł.. Do czasu osadzenia w/w zamieszkiwał z siostrą w lokalu przy ul. (...) w Ł., dokąd również po zwolnieniu z jednostki penitencjarnej został przewieziony. Wpłat za wynajęty lokal – za miesiąc grudzień 2013 roku- dokonał w ratach w styczniu i marcu 2014 (umowa najmu k. 21-23, protokół przesłuchania wnioskodawcy k. 46-48, k.136, dowód wpłat k. 54)

M. S. korzystał ze specjalistycznego transportu MPK dla osób niepełnosprawnych i transport taki został przez niego opłacony w okresie od 4 listopada 2013 roku do 29 listopada 2013 roku na kwotę 216 złotych (karta ewidencji abonenta k.57-58).

Stan zdrowia M. S. nie pozostaje w związku przyczynowym z pozbawieniem wolności (opinie biegłych M. Ł. i A. P. k. 120-121, k.101-103, k.134-135).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania wnioskodawcy M. S., świadka B. Ż. oraz dokumenty załączone do akt sprawy.

Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania faktów podanych przez M. S. bowiem są jasne, spójne, nadto znajdują oparcie w przedstawionych dokumentach jak choćby w aktach sprawy III K 14/12 czy też załączonej dokumentacji medycznej oraz dokumentacji związanej z osadzeniem w/w w jednostce penitencjarnej.

Brak podstaw by kwestionować także zeznania świadka B. Ż.. Świadek jasno wskazał, iż korzystał z pomocy wnioskodawcy w zakresie redagowania pism oraz podał jakie koszty z tego tytułu ponosił. Zeznania te oraz relacja M. S. w tym zakresie są ze sobą zbieżne.

W całości przymiot wiarygodności posiadają także pozostałe środki dowodowe o charakterze nieosobowym zgromadzone w sprawie, albowiem zostały zebrane zgodnie z przepisami prawa i nie były kwestionowane przez żadną ze stron w toku postępowania.

M. S. w dniu 18 listopada 2014 roku złożył wniosek o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie, domagając się kwoty 5 000,00 zł tytułem odszkodowania i 15 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia (wniosek k. 2-8).

Nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca niesłusznie został tymczasowo aresztowany i osadzony w jednostce penitencjarnej w Ł., w której przebywał od 15 listopada do 11 grudnia 2013 roku, a więc 27 dni. W momencie bowiem zatrzymania, karalność czynów zarzuconych M. S. była przedawniona (co do wykroczeń grudzień 2008 i 2009 roku jak wskazał Sąd w uzasadnieniu swej decyzji). W odniesieniu zaś do przestępstwa, które później wskutek podwyższenia płacy minimalnej stało się wkroczeniem należy przyjąć, iż do przedawnienia doszło w grudniu 2008 roku. Wnioskodawcy zarzucono bowiem niewpłacanie w obowiązującym terminie tj. do dnia 20 następnego miesiąca za miesiąc poprzedni na rzecz US Ł. pobranego podatku dochodowego od osób fizycznych za miesiące: czerwiec 2004 r., od sierpnia 2004 r. do sierpnia 2005 r. oraz październik i listopad 2005 roku w łącznej kwocie 5 351,60 zł odpowiadającej małej wartości, jednak w momencie wnoszenia aktu oskarżenia do Sądu w grudniu 2007 roku, kwalifikującej czyn M. S. jako przestępstwo z art. 77 §2 k.k.s. Od 1 stycznia 2008 roku minimalne wynagrodzenie z kwoty 936,00 zł zostało podwyższone do kwoty 1 126,00 zł (próg ustawowy wynosił zatem 5 x 1 126,00 = **5 630**,

00 zł), a zatem czyn ten należało traktować już jako wykroczenie - §3 art. 53 k.k.s. Mając zaś na względzie przepisy dotyczące biegu przedawnienia- art. 44 §3 k.k.s i art. 51 § 1 i 2 k.k.s. wskazać należy, że czyn przedawnił się 31 grudnia 2008 roku (bieg przedawnienia rozpoczyna się z końcem roku, w którym upłynął termin płatności tej należności czyli z końcem 2005 roku, a kończy po upływie 3 lat czyli 31 grudnia 2008 roku).

Podzielić należy pogląd, że odszkodowanie powinno zrekompensować uszczerbek w mieniu pozostający w związku przyczynowym z pozbawieniem wolności i to w zakresie poniesionej straty jak i utraconych przez wnioskodawcę korzyści. Innymi słowy odszkodowanie ma pokryć szkodę majątkową, stanowiącą różnicę między obecnym stanem majątkowym poszkodowanego a stanem, jaki istniałby, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę, to znaczy niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie. Odszkodowanie ma wyrównać tę różnicę (wyrok SN z dnia 7 maja 2015 roku, WA 3/15, LEX nr 1729289, wyrok SA w Katowicach z dnia 19 czerwca 2015 roku, II AKa 200/15, LEX nr 1809495)

Jak wynika z poczynionych ustaleń, przed osadzeniem M. S. zarobione pieniądze, (2 156,72 zł netto z umowy w Teatrze Nowym w Ł., umowy o dzieło z firmą (...) – 200 zł netto i porad prawnych 200-300 zł miesięcznie) przeznaczal na bieżące utrzymanie, nie gromadził oszczędności. Gdyby zatem w/w nie został pozbawiony wolności powyższą łączną kwotę wydałby na bieżące potrzeby. Sytuacja majątkowa wnioskodawcy zatem nie ulegała pogorszeniu po opuszczeniu Zakładu Karnego nr 2 w Ł. w stosunku do istniejącej przed osadzeniem. Z tego tytułu i w tym zakresie Sąd nie dopatrył się szkody w majątku w/w. Nie potraktował jako szkody także kwoty 900 zł, o którą to w/w wnosił podnosząc, iż dotyczy ona najmu lokalu, w którym zamieszkiwał wraz z siostrą (zanim został tymczasowo aresztowany), albowiem w czasie jego nieobecności koszty użytkowania ponosiła siostra (skoro on tam nie zamieszkiwał). Jeżeli zaś zdecydował się na uiszczenie tej kwoty pomimo osadzenia w Zakładzie Karnym to jest to umowa pomiędzy nim a jego siostrą.

W ramach odszkodowania Sąd przyznał jednak w/w kwotę 1 444, 00 zł. Wnioskodawca wynajął bowiem mieszkanie w listopadzie 2013 roku, nie zdążył jednak się do niego przeprowadzić, gdyż 15 listopada 2013 roku został zatrzymany i osadzony w Zakładzie Karnym w Ł.. Zobowiązany był jednak zapłacić za wynajem za miesiąc grudzień 2013 roku i każdy kolejny 1 300, 00 zł, co uczynił po opuszczeniu w/w Zakładu, bo w ratach w styczniu i marcu 2014 roku. I choć M. S. przedstawił dwa dowody wpłat na kwotę 700 i 300 zł to nie ulega wątpliwości, że zgodnie z umową winien zapłacić 1300,00 zł i jak oświadczył taką kwotę za grudzień 2013 roku zapłacił. Ponieważ wnioskodawca zapłacił za mieszkanie, z którego w rzeczywistości nie korzystał bo został tymczasowo aresztowany, Sąd potraktował to jako realną szkodę w jego majątku. Podobnie Sąd Okręgowy potraktował koszty transportu specjalistycznego. M. S. zapłacił co prawda za listopad 2013 roku kwotę 216 zł, Sąd przyznał jednak kwotę 144,00 złote. Wynika to z tego, że w/w został zatrzymany 15 listopada, a zatem licząc kursy od 15 listopada do 29 listopada 2013 roku po 8 zł każdy (18 x 8 = 144 zł) daje to kwotę 144,00 zł. Taki abonament należy złożyć w terminie do 20 –go każdego miesiąca poprzedzającego wydanie karty ewidencyjnej abonenta, a zatem M. S. takie zamówienie złożył już w październiku 2013 roku. Z tego transportu w w/w okresie nie mógł skorzystać, a opłatę uiszczył. Sumując powyższe kwoty, M. S. należało przyznać odszkodowanie w kwocie 1 444,00 zł, wyrównując tym samym powstały uszczerbek w jego mieniu, pozostający w związku przyczynowym z pozbawieniem wolności.

Stosownie do treści art. 554 §4 k.p.k. postępowanie jest wolne od kosztów.